

ПОСТАНОВА
вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

від 25 квітня 2023 р.

«Розбудова «Екосистеми SMART-TNPU»: проміжні результати та перспективи»

Заслухавши й обговоривши доповідь керівника центру дистанційного навчання доц. В. Ю. Габрусєва та керівника центру цифрової трансформації освітнього середовища доц. Г. Р. Генсерук, вчена рада університету відзначає що «Екосистема SMART-TNPU» є технологічною, мобільною, доступною, керованою та соціальною, вона розвивається відповідно до Європейського Плану дій щодо цифрової освіти на 2021–2027 роки.

Протягом 2022–2023 н. р. відбувалася цифрова трансформація традиційних підходів навчання в процесі реалізації стратегії розвитку цифрового освітнього середовища університету як однієї із важливих складових структурної моделі екосистеми SMART-TNPU. Основний акцент у розбудові екосистеми SMART-TNPU приділявся розвитку хмарного цифрового простору, удосконаленню електронного навчання, розвитку цифрової компетентності науково-педагогічних працівників і студентів, популяризації TNPU.

Система електронного навчання курсів є невід’ємною складовою цифрового освітнього середовища університету та займає важливу роль в організації освітнього процесу університету, поєднуючи традиційні методи з технологіями електронного (дистанційного) навчання. У складний час військового стану і у зв’язку з перебоями у постачанні електроенергії сервер електронних курсів було перенесено у хмарне середовище. Такий підхід забезпечує стабільність і неперервність роботи сервера. Також на виконання рішення вченої ради для забезпечення збереження документації викладачів і студентів було придбано зовнішній жорсткий диск для створення та зберігання резервних копій сервера електронних курсів. Центр дистанційного навчання постійно здійснює неперервну підтримку стабільної роботи сервера електронних курсів.

Загалом на сервері університету зареєстровано 3187 (3070 на кінець 2022 р.) електронних навчальних комплексів (ЕНК) дисциплін, з них активних із зареєстрованими студентами денної та заочної форми навчання — 1685 (1690 на кінець 2022 р.) ЕНК. Станом на сьогодні ЕНК початкового нульового рівня наповненості — 157, ЕНК 1 рівня наповненості — 456, ЕНК 2 рівня наповненості — 832, ЕНК 3 рівня наповненості — 1742. Середньомісячна активність становить 3762 користувачів.

Розроблені викладачами університету електронні навчальні комплекси орієнтовані перш за все на опрацювання студентами теоретичного матеріалу (тексти лекцій) — 56,6 %, виконання лабораторних робіт — 25,9 %, практичних робіт — 55,9 %, семінарських занять — 58 %. Близько 9 % викладачів взагалі не використовують електронні курси. Під час проведення аудиторних занять 81,9 % викладачів використовують електронні курси, і 91,7 % — сучасні цифрові сервіси (технології). Найчастіше використовуються цифрові інструменти під час практичних занять — 74,3 %, лекцій — 62,5 %, лабораторних занять — 22,9 %.

Таке співвідношення використання ресурсів електронних курсів відповідає поточній ситуації здійснення онлайн навчання під час змішаного навчання в університеті і підтверджується результатами опитування викладачів і студентів. Можна вважати, що використання викладачами і студентами університету електронних навчальних комплексів є систематичним.

Станом на сьогодні можна констатувати, що електронними курсами забезпечено майже 90 % навчальних дисциплін, за винятком тих, для яких такі курси розробляти недоцільно.

Суттєво збільшився відсоток використання комунікаційних технологій, зокрема використання месенджерів для організації аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи студентів. Такий результат свідчить про достатньо високу технічну та методичну підготовку викладачів до такого виду навчальних робіт завдяки підтримці ректорату, роботи центру дистанційного навчання та центру цифрової трансформації освітнього середовища.

Розбудова «Екосистеми SMART-TNPU» у контексті діджиталізації освітнього простору університету суттєво залежить від запровадження цифрових та інноваційних технологій. У

порівнянні з попереднім навчальним роком зросла активність використання викладачами та студентами ТНПУ різноманітних цифрових технологій, сервісів і ресурсів. За результатами опитування викладачів і студентів наймасовішими платформами онлайн-зустрічей є платформи Zoom, Google Meet та BigBlueButton. Під час проведення занять викладачі активно використовують широкий спектр цифрових інструментів: Google-документи (70,5 %), інтерактивні презентації (83,2 %) інтерактивні вправи (36,2 %), інтерактивні відео (54,4 %), інтерактивні опитувальники (30,2 %), не використовують жодного цифрового інструменту (2,5 %). На заняттях, незалежно від форми проведення (офлайн/онлайн), найчастіше викладачі використовують інтерактивні дошки Padlet і Jamboard, інтерактивні презентації й інструмент Mentimeter. Високим є відсоток домашніх завдань та ІНДЗ, виконання яких передбачає використання цифрових технологій: карти знань, структурні схеми зрізних тем, інфографіка (40,3% / 52,3 %), інтерактивні презентації (71,1% / 71,3 %), відео (33,6% / 30,8 %), інтерактивні вправи (34,2% / 36,3 %).

SMART-освіта є важливою у діджиталізації освітнього простору університету. Вона дозволяє студентам генерувати нові знання та формувати особистість SMART, яка досконало володіє цифровими технологіями для пошуку, аналізу інформації та створення інновацій відповідно до тенденцій, що визначають розвиток сучасної системи освіти у ТНПУ. Під час вивчення професійно-зорієнтованих курсів студентами профільних спеціальностей і курсів «Сучасні інформаційні технології в навчальному процесі», «Цифрові технології в освіті і науці: тренінг курс» студентами непрофільних спеціальностей акцентується увага на використанні інтерактивних навчальних комплексів, технологій STEM, STEAM, STREAM-освіти, машинного навчання, штучного інтелекту, доповненої та віртуальної реальності.

Постійною є віддалена взаємодія всіх учасників освітнього процесу з організацією комунікації у групах, спільної роботи з документами, створення форм для анкетування, проведення опитувань. У 2022/2023 н. р. році було проведено ряд семінарів щодо особливостей організації змішаного навчання в ТНПУ, зокрема семінар «Особливості використання сервісу електронного навчання ТНПУ (LCM Moodle) у хмарному середовищі». Для студентів першого курсу було розроблено методичні рекомендації та відеоінструкції з організації електронного навчання в ТНПУ.

У рамках проведення в ТНПУ Крайового форуму освітян «Освіта — енергія майбутнього. Якісна освіта як фактор перемоги» було організовано роботу проблемно-орієнтованої секції «Технології. Цифрові навички сучасного вчителя». Ректором і науковцями ТНПУ обговорено з представниками ЗВО України й учителями ЗЗСО стратегії SMART, представлено досвід реалізації концепції SMART-ТНПУ та розвитку цифрових навичок майбутніх учителів.

ТНПУ є учасником німецько-українського проєкту «DigIn.Net 2: Deutsch-Ukrainisches Netzwerk Digitaler Innovationen-2». Проєкт надає можливість студентам і молодим науковцям реалізувати інноваційні ідеї на базі Університету прикладних наук (м. Анхальт, Німеччина) та пройти викладачам ТНПУ міжнародне стажування «Digital future: blended learning», що є важливим у реалізації концепції «SMART-ТНПУ».

З огляду на зазначене, Вчена рада постановляє:

1. Змінити назву навчальної дисципліни «Сучасні інформаційні технології в навчальному процесі», яка входить до загальної підготовки обов'язкових компонентів освітніх програм першого (бакалаврського) рівня освіти на «Цифрові технології в освітньому процесі».

2. Внести відповідні зміни в навчальних планах та освітніх програмах першого (бакалаврського) рівня освіти.

3. Центру дистанційного навчання:

3.1. Привести у відповідність до сучасних вимог та стану реалізації дистанційного навчання в університеті «Положення про дистанційне навчання».

До 1.09.2023 р.

3.2. Спільно з обчислювальним центром здійснити інтеграцію доменів tnp.u.edu.ua та elr.tnp.u.edu.ua у єдиний tnp.u.edu.ua.

До 1.09.2023 р.

3.3. Забезпечити належне функціонування сервера електронних навчальних ресурсів, здійснювати заходи щодо безпечного використання та зберігання створених ЕНМК.

Протягом навчального року

3.4. Надавати методичні та технічні консультації викладачам, провідним фахівцям кафедр і деканатів з питань розробки електронних курсів і використання сервісів електронного навчання ТНПУ.

Протягом навчального року

4. Центру цифрової трансформації освітнього середовища:

4.1. Здійснювати пошук сучасних стратегій розвитку цифрового освітнього середовища університету в контексті реалізації концепції SMART-ТНПУ.

4.2. Надавати методичні консультації викладачам, провідним фахівцям кафедр та деканатів з питань використання цифрових інструментів.

Протягом навчального року.

5. Центру дистанційного навчання та центру цифрової трансформації освітнього середовища:

5.1. Здійснювати моніторинг використання викладачами та студентами електронних курсів і цифрових інструментів в освітньому процесі.

Протягом навчального року

5.2. Проводити заходи (консультації, семінари, круглі столи) для викладачів університету з питань організації освітнього процесу в умовах дистанційного та змішаного навчання та розвитку їх цифрової компетентності.

Протягом навчального року

5.3. Вивчати нові цифрові інструменти для удосконалення методики проведення занять під час дистанційного навчання студентів відповідно до особливостей спеціальностей.

До 1.09.2023 р.

6. Завідувачам кафедр:

6.1. Змінити в освітніх програмах та навчальних планах назву навчальної дисципліни «Сучасні інформаційні технології в навчальному процесі», яка входить до загальної підготовки обов'язкових компонентів освітніх програм першого (бакалаврського) рівня освіти, на «Цифрові технології в освітньому процесі».

До 15.05.23 р.

6.2. Організувати удосконалення електронних курсів викладачами кафедри, зокрема із наповненням їх цифровим контентом.

До 1.09.2023 р.

6.3. Здійснити перевірку змістової частини електронних курсів відповідно до навчальної програми та положення про ЕНМКД.

До 1.09.2023 р.

6.4. Привести у відповідність назви електронних курсів до назв навчальних дисциплін

До 1.09.2023 р.

Контроль за виконанням постанови покласти на першого проректора проф. Г.В. Терещука